

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Reného Fischera a soudkyň JUDr. PhDr. Aleny Novotné, Ph.D. a Mgr. Halky Hovorkové ve věci

žalobců: a) **Ústav experimentální medicíny Akademie věd ČR v.v.i.**,
IČO 68378041
se sídlem Vídeňská 1083, Praha 4

b) **J. Č.**
bytem **J. Č.**
oba zastoupení JUDr. Robertem Jehnem, advokátem
se sídlem Washingtonova 1567/25, Praha 1

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, Praha 2

o 300 000 Kč s příslušenstvím,
k odvolání žalobců proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 3. 12. 2019, č. j. 15 C 142/2019-76

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. **mění** jen tak, že žalovaná je povinna zaplatit každému ze žalobců částku 46 875 Kč s úrokem z prodlení 9,75 % od 1. 5. 2019 do zaplacení, jinak se ohledně zbývajících částky 103 125 Kč s úrokem z prodlení 9,75 % od 1. 5. 2019 do zaplacení pro každého z žalobců v tomto výroku **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Šmejkalová.

II. Žalovaná je povinna nahradit každému ze žalobců náklady řízení před soudy obou stupňů v částce 21 182,60 Kč ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Roberta Jehneho.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, kterou se každý ze žalobců domáhal po žalované zaplacení částky 150 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 1. 5. 2019 do zaplacení (výrok I.) Výrokem II. přiznal žalované náhradu nákladů řízení ve výši 600 Kč.
2. Žalobci v řízení uplatnili nárok na náhradu nemajetkové újmy v souvislosti s délkou řízení vedeného Městským soudem v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] (dále také „naříkané“ řízení). Soud I. stupně dospěl ke skutkovým zjištěním o povaze a délce řízení a aktivitě účastníků z předmětného soudního spisu. Vyšel z toho, že v naříkaném řízení podali žalobci dne 10. 5. 2011 žalobu proti Ústavu makromolekulární chemie Akademie věd, v.v.i., pro nekalosoutěžní jednání a na ochranu porušování svých patentových práv. Dle jejich názoru zasáhl Ústav makromolekulární chemie Akademie věd do práv žalobce a), když jej neuvedl jako přihlašovatele a spolumajitele patentu a do práv žalobkyně b), která byla spolupůvodkyní vynálezu. Soud dne 25. 7. 2011 zastavil řízení co do výroků, ohledně nichž se prohlásil věcně nepřislušným, k odvolání žalobců Vrchní soud v Praze toto rozhodnutí 22. 2. 2012 změnil tak, že se řízení nezastavuje. Dne 2. 8. 2012 soud řízení zastavil co do nároku na vydání bezdůvodného obohacení, ohledně něž žalobci vzali žalobu zpět. První jednání ve věci se mělo konat dne 26. 2. 2013, bylo odročeno na žádost žalobců, proběhlo poté dne 21. 5. 2013 a bylo odročeno za účelem poskytnutí lhůty k reakci na poučení žalobců dle ust. § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., poté strany sporu soudu adresovaly každý několik písemných stanovisek ve věci, žalobci opakovaně žádali o prodloužení lhůty k vyjádření, další jednání proběhla ve dnech 14. 10. 2014, 13. 10. 2015, 15. 12. 2015. Dne 27. 11. 2014 byla připuštěna změna žaloby, částečně byla odmítnuta, k odvolání žalobců do odmítavého výroku bylo rozhodnutí potvrzeno Vrchním soudem dne 31. 3. 2015. Soud ve věci ustanovil znalce k zodpovězení odborných otázek. Rok 2016 proběhl v řízení tak, že soud nejdříve poskytl účastníkům lhůtu pro formulaci otázek znalci, poté ustanovil ČVUT, které později pro nedostatek odborné kvalifikace muselo být ustanovení zproštěno. Následně byl ustanoven patentový znalec Ing. Dobroslav Musil, který vyhotovil znalecký posudek dne 2. 12. 2016. Žalobci s ohledem na závěry revizního posudku navrhli mediaci, soud ji dne 27. 2. 2017 nařídil, za tímto účelem bylo řízení přerušeno od března 2017 do října 2017, ale k uzavření mediální dohody nedošlo. Dne 20. 11. 2017, 26. 2. 2018 a 28. 5. 2018 ve věci proběhla další jednání. Dne 10. 7. 2017 byl vyhlášen zamítavý rozsudek. Řízení trvalo 7 let a 3 měsíce. Celé řízení proběhlo před soudem I. stupně, pouze o procesních rozhodnutích rozhodoval k odvolání Vrchní soud v Praze.
3. Žalobci před soudem I. stupně argumentovali tím, že prodlužováním řízení došlo ke zhoršení jejich důkazní situace, když v průběhu sporu zemřeli všichni bývalí spolupůvodci, pročez nemohli být vyslechnuti jako svědci. Další pochybení spatřovali žalobci v opakovaných změnách senátu. Význam řízení pro žalobce byl značný, v případě žalobce a) se jednalo o prestiž, bylo mu upřeno právo na spolumajitelství patentu. V případě úspěchu by vznikl žalobci a) nárok na finanční vypořádání ve značné výši, neboť předmětem soudního řízení byl patent, který je široce využíván, a plynou z něj značné zisky. Žalobkyně b) pocíťovala spor v osobní rovině vůči spolupůvodcům - dlouholetým kolegům. Soudní spor pro ni byl otázkou její vynálezecké cti, neboť je ve svém oboru stále aktivní, je spolupůvodkyní čtrnácti udělených vynálezů a užitných vzorů, předmětný vynález získal mezinárodní publicitu, je základem pro výrobu přípravku [REDAKCE]. Žalobci se podle svého přesvědčení na celkové délce řízení nepodíleli, ačkoli se jednalo o komplikovanou věc, dle jejich názoru bylo možné rozhodnout dříve než za sedm let.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Šmejkalová.

4. Žalovaná učinila nesporným uplatnění nároku před podáním žaloby, ale popřela, že by žalobcům vznikla jakákoliv újma. Dále popsala průběh řízení vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] s tím, že celková délka řízení je přiměřená, protože řízení bylo po stránce skutkové i po stránce právní velmi složité. Žalobci se na celkové délce řízení významně podíleli, byli soudem opakovaně poučováni a vyzýváni k doplnění skutkových tvrzení a důkazů, v návaznosti na poučení žalobci opakovaně žádali o prodloužení lhůty k doplnění tvrzení, také opakovaně žádali o odročení jednání. Žalobci také několikrát měnili petit žaloby. Průběh řízení prvostupňový soud podrobně popsal pod bodem 3. odůvodnění svého rozsudku.
5. Soud I. stupně poté dospěl k právnímu posouzení nároku žalobců podle zákona č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále také jen OdpŠk) tak, že v naříkaném řízení nezjistil žádný nesprávný úřední postup, a to ani v nepřiměřeně dlouhé délce řízení. Prvostupňový soud poukázal na značnou složitost řízení, které trvalo sedm let a tři měsíce, velké množství důkazů, které bylo ve věci prováděno včetně znaleckého posudku, četná vyjádření zejména žalobců, množství procesních rozhodnutí vydaných v této věci. Připustil, že v řízení docházelo v určitých obdobích k nečinnosti, toto však bylo způsobeno nikoli vlastní nečinností soudu, ale tím, že to byli účastníci, kteří žádali mediaci, poté se ale nedokázali v této otázce shodnout. Za situace, kdy podle soudu I. stupně žalobci neprokázali existenci odpovědnostního titulu, nepřiznal jim žádné zadostiučinění, žalobu zamítl (výrok I.) a úspěšné žalované přiznal náhradu nákladů řízení (výrok II.).
6. Proti rozsudku podali včasné odvolání žalobci. Předně prvostupňovému soudu vytkli nesprávné právní posouzení přiměřenosti délky trvání naříkaného řízení. Odvolací důvody vymezili ustanovením § 205 odst. 2 písm. e) a g) o. s. ř. Namítli, že i kdyby v řízení nedošlo k průtahům, jeho celková délka je nepřiměřená. Postupu soudu pak vytkli nedostatek koncentrovanosti a hospodárnosti, za nadbytečné považovali dokazování znaleckými posudky a odborným vyjádřením, mají je za ztrátu procesního času. Zdůraznili, že na délce řízení se nepříznivě projeví změny v obsazení senátu. Setrvali na tvrzení o zásadním významu, který spor pro oba žalobce měl. Včasné vyřešení sporu by přispělo k vyjasnění pravidel společné vynálezecké činnosti, zatímco dlouhodobý spor poškodil vztahy mezi vědeckovýzkumnými ústavy Akademie věd ČR. Závěrem žalobci navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobě zcela vyhová.
7. Žalovaná k odvolání žalobců uvedla, že je považuje za nedůvodné, neboť naříkané řízení trvalo vzhledem ke své mimořádné skutkové a právní složitosti přiměřenou dobu, navíc žalobci se svou procesní aktivitou a přetrvávajícími vadami žaloby na délce řízení podíleli. Navrhla rozsudek jako věcně správný potvrdit.
8. Odvolací soud po zjištění, že odvolání žalobců je přípustné, bylo podáno včas osobou k tomu oprávněnou, že splňuje náležitosti uvedené v § 205 odst. 1 o. s. ř., přezkoumal napadený rozsudek v napadeném rozsahu dle ust. § 212 písm. c) o. s. ř. a řízení, které jeho vydání předcházelo, a to způsobem vyplývajícím z § 212 o. s. ř. a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř., nařídil ve věci jednání a shledal odvolání částečně důvodným.
9. Odvolací soud má za prokázaný průběh naříkaného řízení sp. zn. [REDAKCE] tak, že dne 10. 5. 2011 byla Městskému soudu v Praze doručena žaloba, kterou podali oba současní žalobci, žalovaným byl Ústav makromolekulární chemie Akademie věd České republiky. Předmětem řízení byl požadavek na ochranu před porušováním patentových práv a ochranu proti nekalé soutěži. Žalobci se domáhali zdržovacích nároků, nároku odstraňovacích, chtěli, aby byla podána

žádost o zapsání žalobkyně b) jako původkyně a žalobce a) jako majitele u konkrétních přihlášek vynálezů u patentového úřadu v ČR a u konkrétních cizozemských patentových úřadů. Dále požadovali zaplacení částky 1 000 000 Kč jako náhrady přiměřeného zadostiučnění, uveřejnění omluvných tiskových zpráv a určení, že žalobce a) je spolumajitelem patentu [REDAKCE] s podílem jedné třetiny a že žalobkyně b) je spolupůvodcem tohoto patentu. Městský soud v Praze dne 23. 7. 2011 soudní řízení v rozsahu žalobního požadavku na odstranění závadného stavu zastavil s odůvodněním, že ve vztahu k cizozemským patentovým úřadům není dána pravomoc soudů České republiky. Stejněho dne potom Městský soud v Praze vydal usnesení, kterým vyzval žalovaného k vyjádření se k připojené žalobě, proti shora uvedenému usnesení o částečném zastavení. Dne 17. 8. 2011 současní žalobci podávají odvolání a dne 25. 8. 2011 se vyjadřuje žalovaný k žalobě. Dne 6. 10. 2011 je vyzván žalovaný, aby se vyjádřil k odvolání žalobců, spis je 11. 10. 2011 předložen Vrchnímu soudu v Praze jako soudu odvolacímu. Vrchní soud v Praze dne 22. 2. 2012 rozhodl pod č. j. [REDAKCE]. Následně Městský soud v Praze dne 11. 4. 2012 vyzývá oba žalobce k odstranění vad žaloby týkající se částečné neurčitosti. Následně jsou žalobci vyzváni v dubnu 2012 k zaplacení soudního poplatku, ten je zaplacen dne 24. 2. 2012. Dne 17. 5. 2012 jsou žalobci opakovaně vyzváni k odstranění vad žaloby, je nutné doplnit výši zadostiučnění. Dne 4. 6. 2012 žalobci doručují soudu podání s reakcí na výzvu k odstranění vad žaloby. Dne 2. 8. 2012 soud vydává usnesení, kterým je částečně zastaveno řízení z důvodu neodstranění vad žaloby, resp. částečného zpětvzetí žaloby žalobci. **V období od 2. 8. 2012 do 19. 6. 2013 byl soud nečinný.** Na den 19. 2. 2013 je ve věci nařízeno jednání. Na žádost žalobců ze dne 11. 1. 2013 je jednání odročeno na den 23. 4. 2013, dne 9. 4. 2013 je odročeno na den 21. 5. 2013, toto jednání už se konalo, byly prováděny důkazy a účastníci byli vyzváni dle ust. § 118a odst. 1 a 3. Soud odročil jednání na neurčito, následně jsou doplňována tvrzení. Dne 8. 7. 2013 žalovaný žádá o prodloužení lhůty k podání vyjádření. Lhůta je prodloužena do dne 30. 8. 2013, dne 23. 8. 2013 se žalovaný vyjádří. Dne 10. 9. 2013 jsou rozesílána vyjádření k vyjádřením ze strany druhých stran. Opět v průběhu října a listopadu roku 2013 je žádáno o prodloužení lhůty, a to jak ze strany žalobců, tak žalovaného, soud oběma vyhověl. Dne 30. 12. 2013 je zasláno vyjádření žalovaného žalobcům. Dne 20. 1. 2014 se vyjadřují žalobci, toto vyjádření je zasláno dne 5. 2. 2014 žalovanému, ten se vyjadřuje dne 24. 2. 2014 a dne 10. 3. 2014 toto je zasláno žalobcům k vyjádření, ti se vyjadřují dne 21. 3. 2014, to je zasláno žalovanému dne 31. 3. 2014, podáním ze dne 11. 4. 2014 se vyjadřuje žalovaný. Od července 2014 do dubna 2015 účastníci soudu zasílají písemná vyjádření, žádají o prodloužení lhůty k možnému vyjádření a zasílají další vyjádření k předchozím vyjádřením. **Od 21. 5. 2013 do května 2014 se ve věci nekonalo žádné ústní jednání.**

10. Dne 14. 5. 2014 je spis přidělen k vyřizování jinému soudci z důvodu stáže dosavadního soudce u odvolacího soudu. Dne 8. 7. 2014 vyzývá soud žalobce k odstranění vad žaloby a poskytuje k tomu lhůtu deseti dnů. Žalobci žádají o prodloužení lhůty, následně je nařízeno jednání na den 14. 10. 2014, účastníci jsou při něm opět poučeni dle ust. § 118a odst. 1 a 3, je dána lhůta k doplnění tvrzení a návrhu důkazů. Dne 13. 11. 2014 žalobci doplňují žalobu k výzvě soudu, navrhují změnu žaloby. Soud částečně změnu žaloby připouští, částečně jí odmítá, a to usnesením ze dne 27. 11. 2014. Dne 16. 12. 2014 žalobci podávají odvolání do odmítavého výroku odvolání. Dne 29. 1. 2015 je spis předložen Vrchnímu soudu v Praze. Dne 2. 2. 2015 se vyjadřuje žalovaný k odvolání, Vrchní soud v Praze rozhodne dne 31. 3. 2015 pod č. j. [REDAKCE] a napadené rozhodnutí potvrdí. Jsou rozesílána vyjádření účastníkům, opět je žádáno o prodloužení lhůty k reakci. Dne 15. 5. 2015 jsou účastníci vyzváni, aby upřesnili důkazy, které mají být provedeny, k tomu se účastníci vyjadřují v květnu roku 2015. Dne 29. 9. 2015 žalovaný předložil znalecký posudek vypracovaný znalcem Stanislavem Babickým k odborné otázce, která souvisí s předmětem řízení. Jednání ve věci se koná dne 13. 10. 2015. Při jednání byli vyslýcháni svědci, byla dána lhůta k reakci na znalecký posudek. Na den 15. 12. 2015 je nařízeno další jednání, na kterém byly k důkazu provedeny znalecké posudky znalců Miliče a Babického, znalci

byli vyslechnuti. Dále soud rozhodl o znalečném. Soud sděluje, že nařídí revizní znalecký posudek, vyzývá účastníky k vyjádření se k tomuto záměru. Žalobci opět žádají o prodloužení lhůty, poté udělují souhlas k podání revizního znaleckého posudku. Usnesením ze dne 17. 5. 2016 je ustanoven znaleckým ústavem z oboru patenty a vynálezy ČVUT, ale obratem žádá o zproštění ustanovení, neboť jediný znalec z tohoto oboru podal výpověď z pracovního poměru u ČVUT. Dne 12. 7. 2016 je ustanoven patentový znalec Ing. Dobroslav Musil k vypracování znaleckého posudku zejména k otázce spolupůvodcovství žalobkyně b) k předmětnému vynálezu. Je mu uložena lhůta 8 týdnů. Znalec žádá o prodloužení lhůty k vypracování znaleckého posudku, znalecký posudek podává dne 2. 2. 2016. Na den 27. 2. 2017 je nařízeno jednání, žalovaný žádá o odročení jednání. Jednání není odročeno, účastníci shodně navrhují smírné řešení sporu, je vyhlášeno usnesení, kterým je nařízeno setkání u mediátora a řízení je za tímto účelem přerušeno. Dne 9. 3. 2017 soud ustanovuje mediátora, ten žádá o zrušení ustanovení, neboť není mediátorem zapsaným v seznamu mediátorů, následně soud vyzývá účastníky, aby si vybrali mediátora. Účastníci navrhli JUDr. A. Mrázovou, LL.M. a JUDr. M. Doležalovou. Následně je jmenována JUDr. Potůčková. Dne 5. 4. 2017 žalovaný podává námitky proti ustanovené mediátorce, mediátorka se vyjadřuje dne 12. 4. 2017, dne 13. 4. 2017 i žalobci. Nově je dne 25. 4. 2017 ustanoven mediátorem JUDr. Filip Gantner. výsledek mediace má být sdělen do 28. 7. 2017. Žalovaný podává zprávu o průběhu mediace, žádá o prodloužení o dalších 60 dní. Usnesením ze dne 2. 8. 2017 soud žádosti vyhovuje, prodlužuje lhůtu do 6. 10. 2017, žalobci sdělují výsledek mediačního jednání ve věci, žádají soud o pokračování jednání. Soud nařídil jednání na den 20. 11. 2017, z jednání se pro nemoc omluvil znalec Ing. Musil, je vyslechnuta žalobkyně b). Jsou navrženy otázky pro Úřad průmyslového vlastnictví za účelem vypracování odborného vyjádření. Dne 30. 11. 2017 soud zadává této instituci vypracování odborného vyjádření. Dne 26. 1. 2018 Úřad průmyslového vlastnictví ČR zasílá své vyjádření, dne 6. 2. 2018 žalobci upravují petit. Při jednání dne 26. 2. 2018 měl být vyslechnut znalec Ing. Dobroslav Musil (pro jeho přetrvávající onemocnění se výslech nemohl uskutečnit), soud při tomto jednání rozhodl o přípuštění změny petitu žaloby, byly provedeny listinné důkazy, žalobci byli vyzýváni k dalšímu doplnění tvrzení a dne 23. 5. 2018 se vyjadřuje žalovaný. Na jednání 28. 5. 2018 byl vyslechnut znalec Ing. Dobroslav Musil, za účelem lhůty pro písemné závěrečné návrhy bylo odročeno na den 10. 7. 2018. **Dne 10. 7. 2018 soud ve věci vyhlásil rozsudek, který nabyl právní moci 18. 8. 2018. Řízení trvalo sedm let a tři měsíce.**

11. Odvolací soud dospěl na základě podrobného zjištění obsahu a průběhu naříkaného řízení k závěru, že v něm došlo k dílčím průtahům a že jeho celková délka je nepřiměřeně dlouhá. Řízení trvalo sedm let a tři měsíce, probíhalo ve věci samé pouze na jednom stupni soudní soustavy. Zejména k tomu došlo z objektivních důvodů, kdy se věci zabývali po řadě tři různí předsedové senátu. V řízení také došlo k průtahu s provedením úkonu, směřujícího ke skončení věci, jak je vysvětleno výše. Ve věci proběhla řada ústních jednání, vyslechnutí svědkové, byly předkládány znalecké posudky, byl vypracován revizní znalecký posudek, bylo zadáno a vypracováno také odborné vyjádření Úřadu průmyslového vlastnictví ČR. Řízení o žalobě vyžadovalo řešení značného množství právních otázek, bylo provedeno velké množství listinných důkazů. Ve věci byli vyslýcháni svědci a znalci. Co se týče procesní složitosti, soud vydal celkem čtrnáct procesních rozhodnutí. Byla řešena otázka pravomoci soudu České republiky, účastníci byli vyzýváni k odstranění vad žaloby, byli vyzýváni dle ust. § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. k doplnění tvrzení a k navržení důkazů. Účastníci ve věci na základě výzev soudu podali mnohá písemná vyjádření. Žalobci sami žádali o možnost vyřešit spor před mediátorem, mediační řízení však skončilo bez úspěchu. Co se týká dokazování prostřednictvím znaleckých posudků, soud jím zejména potřeboval vyjasnit relevantnost argumentace žalobců, která spočívala v tvrzení, že u dříve podané patentové přihlášky žalobkyně b) byla uvedena jako spolupůvodce, tato přihláška byla vzata zpět a při dalším podání již spolupůvodci žalobkyně b) neuvedli. Bylo důležité zjistit, zda je předmět obou přihlášek byl totožný, případně v čem se přihlášky shodovaly. Závěr,

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Šmejkalová.

že celková délka řízení byla nepřiměřená, má za důsledek rozhodnutí o odškodnění žalobců, jejich právo na spravedlivý proces v přiměřené lhůtě tak bylo porušeno, když se zřetelem ke všem okolnostem pouhé konstatování porušení práva žalobců na projednání věci v přiměřené lhůtě se jako dostatečný prostředek nápravy ve smyslu § 31a odst. 2 OdpŠk nejeví.

12. Podle ust. § 1 zákona 82/1998 Sb. OdpŠk, stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 5 písm. a), b) OdpŠk stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Podle ust. § 13 odst. 1 OdpŠk stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle ust. § 31a odst. 1 OdpŠk bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 cit. ust. se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Podle odst. 3 cit. ust. v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí OdpŠk, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k celkové délce řízení, složitosti řízení, jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilych odstranit průtahy v řízení, postupu orgánů veřejné moci během řízení a významu předmětu řízení pro poškozeného. Podle čl. 6 odst. 1 věta první Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod má každý právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu.
13. Co se týče výše odškodnění, soud vyšel v souladu se Stanoviskem občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 4. 2011, Cpjn 206/2010 (dále jen Stanovisko) a ustálenou judikaturou z částky 15 000 Kč za 1 rok řízení, přičemž za první dva roky je sazba poloviční. Odškodnění v této základní sazbě představuje za 7 let a tři měsíce částku 93 750 Kč. Dále odvolací soud vážil jednotlivá kritéria posuzování přiměřenosti výše odškodnění. Soud při tomto posouzení z důvodu délky řízení základní sazbu odškodnění, která se pohybuje v rozmezí 15 000 Kč – 20 000 Kč za každý rok trvání řízení, přičemž za první dva roky je poloviční, neupravoval /§ 31a odst. 3 písm a) OdpŠk/, neboť celková délka řízení sice byla nepřiměřená, avšak se zřetelem ke všem okolnostem sporu nikoli extrémně. Je nepochybné, že naříkané řízení bylo mimořádně složité, a to jak po stránce skutkové, tak i procesní, k tomu však lze podotknout, že vzhledem k předmětu řízení byl k projednání žaloby věcně příslušný krajský soud, mezi jehož specializace patří také právo duševního vlastnictví, nešlo tedy o materii zcela ojedinělou. Vzhledem k celkové délce řízení, které proběhlo do právní moci jenom před soudem I. stupně, však odvolací soud navýšil odškodnění o 10 %. Složitost řízení, plynoucí z povahy předmětu řízení i všech okolností proběhlého řízení soud považuje za jeden nejvýraznějších rysů naříkaného řízení /§ 31a odst. 3 písm b) OdpŠk/. Z tohoto důvodu odškodnění krátil o 40 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Šmejkalová.

14. Odvolací soud dále sdílí názor soudu I. stupně, že se žalobci se na délce řízení podíleli, ačkoli význam tohoto podílu hodnotí jenom jako kritérium snížení základní sazby odškodnění, nikoli jako důvod posouzení doby řízení jako přiměřené. Žalobci žádali několikrát o odročení jednání, což ovšem odůvodnili a soud důvod shledal způsobitým, dále opakovaně žádali o prodloužení lhůty k podání vyjádření ve věci samé. Žalobcům lze rovněž přičíst podíl na časové ztrátě sedmi měsíců, kdy bylo řízení přerušeno za účelem mediace, neboť mediaci sami navrhli a nevyřešil se jí spor ani zčásti. Ve všech těchto případech však bylo rozhodnutí, zda vyhovět žádostem o odročení, prodloužení lhůty a přerušování řízení na soudu. Žalobci se na délce řízení podíleli rovněž tím, že své nároky, uplatněné žalobou měnili, došlo k částečnému zpětvzetí žaloby a změnám žaloby. K výčtu aktivit žalobců lze ještě doplnit, že v průběhu samotného naříkaného řízení si na délku řízení nikdy nestěžovali ani soud neupozornili na žádné prodlevy v řízení. Z tohoto důvodu soud redukoval základní sazbu odškodnění o 40 % /§ 31a odst. 3 písm c) OdpŠk/.
15. Co se týče postupu soudu v naříkaném řízení, soud toto kritérium /§ 31a odst. 3 písm d) OdpŠk/ posoudil k tíži žalované. Žalobcům je třeba přisvědčit, že na délce řízení se neblaze projevíly změny v obsazení senátu. Ačkoli kromě dvou průtahů v řízení, označených v odst. tohoto rozsudku probíhaly jednotlivé úkony soudu v řízení vcelku plynule, procesní postup v řízení se několikrát překvapivě změnil. Po prvním jednání (21. 5. 2013), při němž byli účastníci poučeni o koncentraci řízení a žalobcům se dostalo poučení o následcích neunesení břemene tvrzení a dokazování dle ust. § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., uběhl více než rok písemné komunikace soudu a účastníků. Poté, co věc převzal nový soudce v květnu 2014, byli žalobci 8. 7. 2014 (více než tři roky po podání žaloby) vyzváni k odstranění závad bránících projednatelnosti žaloby dle ust. § 43 o. s. ř. a poučeni o následku v podobě odmítnutí žaloby, pokud vytčené vady nenapraví. Tento moment sami žalobci zmiňují jako překvapivý a argumentují, že takového poučení se jim mělo dostat daleko dříve. Dne 15. 12. 2015 bylo ukončeno dokazování a jednání odročeno za účelem doručení písemných závěrečných návrhů. Poté, co věc v lednu 2015 převzala další soudkyně, se soud začal ubírat cestou dokazování prostřednictvím znaleckých posudků. Objektívni důvody pro dvojí přidělení věci jinému soudci zůstávají stranou, je však zřejmé, že dobu řízení tento postup prodlouží zejména u právně složitě věci, na kterou si každý nezávislý soudce utvoří vlastní názor a řízení potom může vést jiným směrem. Do doby řízení zasáhlo nepříznivě také bezmála roční onemocnění patentového znalce Ing. Dobroslava Musíla, které soud zřejmě nemohl překlenout žádným náhradním postupem, i tato doba však jde k tíži žalované v tomto řízení. Z důvodu postupu soudu je proto odškodnění navýšeno o 10 % oproti základní sazbě.
16. Co se týče povahy sporu obecně a jeho významu pro žalobce /§ 31a odst. 3 písm e) OdpŠk/, nepatří spor o duševní vlastnictví k tzv. privilegovaným sporům ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva, když za takovéto spory je třeba považovat zejména spory pracovníprávní, opatrovnické, restituční, apod. To však ještě nevylučuje, aby význam jiného typu sporu byl pro účastníka vyšší. Odvolací soud posuzoval význam tohoto řízení pro oba žalobce (§ 31a odst. 3 písm. e) ZOdpŠk) a shledal jej zvýšeným vzhledem k významnosti a ekonomickému úspěchu sporného patentu a také ke společenské prestiži, kterou mají žalobce a) jako veřejná výzkumná instituce, součást Akademie věd ČR, a žalobkyně b) jako spolupůvodkyně řady vynálezů v chemie a oftalmologie. Soud proto základní sazbu odškodnění o 20% navýšil. Žalobci újmu způsobenou nepřiměřenou dobou řízení sdíleli, což se projevilo mimo jiné tak, že pokud mělo řízení pro žalobkyni b) nepřímý vztah k jejímu pracovní právnímu postavení nebo hodnocení, žalobce a) ji v řízení bezvýhradně podporoval. Vzhledem k tomu soud oběma žalobcům náhradu o 10 % snížil.

17. Soud po započtení hodnoty jednotlivých kritérií (výpočet + 10 % - 40 % - 40 % + 10 % + 20 % - 10 % = -50) krátil základní sazbu odškodnění na 50 % a každému ze žalobců přiznal výrokem I. částku 46 875 Kč.
18. Příslušenstvím pohledávek žalobců je úrok z prodlení ve výši upravené v § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., ve znění účinném ke dni počátku prodlení. Tato právní úprava stanoví výši úroku z prodlení jako výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8 procentních bodů. Žalobci nárok uplatnili u Ministerstva spravedlnosti ČR dne 30. 10. 2018, k vyhovění nároku běžela žalovanému šestiměsíční lhůta (ust. § 15 ZOdPŠk). Počátek prodlení žalované připadl na první den sedmého měsíce, následujícího po uplatnění nároku, tj. 1. 5. 2019. Pro tento den činila sazba zákonného úroku z prodlení 9,75% ročně. Soud přiznal žalobcům příslušenství pohledávky spolu s pohledávkou.
19. Odvolací soud ze všech těchto důvodů proto napadený rozsudek ve výroku I. podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil jen tak, že žalovaná je povinna zaplatit každému ze žalobců částku 46 875 Kč s úrokem z prodlení 9,75 % od 1. 5. 2019 do zaplacení, jinak ho ohledně zbývajících částky 103 125 Kč s úrokem z prodlení 9,75 % od 1. 5. 2019 do zaplacení pro každého z žalobců v tomto výroku potvrdil podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný.
20. S ohledem na částečnou změnu prvostupňového rozsudku rozhodoval odvolací soud podle § 224 odst. 2 o. s. ř. o nákladech řízení před soudy obou stupňů. Nákladový výrok je odůvodněn § 142 odst. 3 o. s. ř. za použití § 224 odst. 1 o. s. ř. Žalobci byli ve sporu částečně úspěšní, výše přiznaného odškodnění záležela na úvaze soudu (obdobně usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013). Soud jim proto přiznal plnou náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně za čtyři úkony právní služby po 3 100 Kč podle § 7 bod 5., § 8 odst. 1, § 9 odst. 4 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. a, d) a g)) vyhl. č. 177/1996 Sb. snižené o 20 % podle § 12 odst. 4 této vyhlášky za zastupování dvou klientů na částku 2 480 Kč za každý úkon, (převzetí zastoupení, sepis žaloby, písemné stanovisko ve věci ze dne 26. 11. 2019, zastoupení při jednání soudu dne 29. 11. 2019)) a za dva úkony právní služby v řízení před soudem odvolacím po 3 100 Kč podle § 7 bod 5., § 8 odst. 1, § 9 odst. 4 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. k) a g)) vyhl. č. 177/1996 Sb. snižené o 20 % podle § 12 odst. 4 této vyhlášky za zastupování dvou klientů na částku 2 480 Kč za každý úkon, (sepis odvolání, účast při jednání soudu dne 15. 7. 2020), celkem 14 880. Ke každému úkonu náleží paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem 1 800 Kč, celkem na nákladech právního zastoupení 16 680 Kč, k tomu náleží náhrada za DPH podle § 137 odst. 1 a 3 písm. a) o. s. ř. za použití § 224 odst. 1 o. s. ř., která z částky 16 680 Kč činí 3502,80 Kč, celkem 20 182,60 Kč, Náklady řízení dále sestávají z poloviny soudního poplatku pro každého z žalobců zaplaceného ve výši 2 000 Kč. **Celková výše nákladů řízení před soudy obou stupňů pro každého ze žalobců činí 21 182,60 Kč.**

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v I. stupni, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

Praha 15. července 2020

Mgr. René Fischer, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Šmejkalová.